

Article Type:

Research Paper

Original Title of Article:

Adaptation of Online Privacy Concern Scale into Turkish culture

Turkish Title of Article:

Çevrimiçi Mahremiyet Kaygısı Ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlanması

Author(s):

Turgay ALAKURT

For Cite in:

Alakurt, T. (2017). Adaptation of Online Privacy Concern Scale into Turkish culture. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 7(4), 611-636, <http://dx.doi.org/10.14527/pegegog.2017.022>

Makale Türü:

Özgün Makale

Orijinal Makale Başlığı:

Adaptation of Online Privacy Concern Scale into Turkish culture

Makalenin Türkçe Başlığı:

Çevrimiçi Mahremiyet Kaygısı Ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlanması

Yazar(lar):

Turgay ALAKURT

Kaynak Gösterimi İçin:

Alakurt, T. (2017). Adaptation of Online Privacy Concern Scale into Turkish culture. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 7(4), 611-636, <http://dx.doi.org/10.14527/pegegog.2017.022>

Adaptation of Online Privacy Concern Scale into Turkish Culture

Turgay ALAKURT ^{*a}

^aDumlupınar University, Faculty of Education, Kütahya/Turkey

Article Info

DOI: 10.14527/pegegog.2017.022

Article History:

Received 14 February 2017
Revised 13 May 2017
Accepted 29 May 2017
Online 23 August 2017

Keywords:

Online privacy,
Concern,
Scale adaptation,
Adult internet users.

Article Type:

Research paper

Abstract

The purpose of this study was to adapt "Online Privacy Concern Scale" developed by Buchanan, Paine, Joinson and Reips (2007) to Turkish culture. The original version of the scale was composed of 16 items gathered under a one-factor structure. During the translation process, expert opinions were taken for the language validity. The scale was pre-administered to 40 participants to pursue linguistic equality. To determine the validity and reliability evidence of the scale, it was administered to two separate groups consisting of adult Internet users. In order to examine and confirm the scale structure, exploratory and confirmatory factor analyses (EFA and CFA) were conducted. After eliminating two items, EFA showed that the scale had a three-factor structure (email usage, online trust and online payment) in Turkish culture. The Cronbach's Alpha internal consistency of the whole scale was .89. In addition, CFA verified the three-factor solution. The results of the current study confirmed that the Turkish version of the scale is a valid and reliable measurement tool for the assessment of online privacy concern of adult Internet users.

Çevrimiçi Mahremiyet Kaygısı Ölçeği'nin Türk Kültürüne Uyarlanması

Makale Bilgisi

DOI: 10.14527/pegegog.2017.022

Makale Geçmişi:

Geliş 14 Şubat 2017
Düzeltilme 13 Mayıs 2017
Kabul 29 Mayıs 2017
Çevrimiçi 23 Ağustos 2017

Anahtar Kelimeler:

Çevrimiçi mahremiyet,
Kaygı,
Ölçek uyarlama,
Yetişkin internet kullanıcıları.

Makale Türü:

Özgün makale

Öz

Bu çalışmanın amacı; Buchanan, Paine, Joinson ve Reips (2007) tarafından geliştirilmiş olan "Çevrimiçi Mahremiyet Kaygısı Ölçeği"nin Türk kültürüne uyarlanmasıdır. Orijinal formu İngilizce olan ölçek, tek boyut altında toplam 16 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddeleri Türkçe'ye çevrilerek maddelere ilişkin her iki dile ve kültüre hâkim, konu alanı uzmanlarının görüşleri alınmıştır. Dilsel eşdeğerlik çalışması 40 kişilik bir grup üzerinde, iki hafta ara ile yapılmıştır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik kanıtları, yetişkin internet kullanıcılarından oluşan iki farklı gruptan toplanan veriler üzerinden elde edilmiştir. Ölçeğin yapısını belirlemek ve yapıyı doğrulamak amacıyla açılımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizlerinden (AFA ve DFA) yararlanılmıştır. İki maddenin çıkartıldığı AFA analizi sonucunda ölçeğin, Türk kültüründe üç faktörlü bir yapıya (eposta kullanımı, çevrimiçi güven ve çevrimiçi ödeme) sahip olduğu bulunmuştur. Ölçeğin tamamına ilişkin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı, .89 olarak hesaplanmıştır. Ortaya çıkan yapının doğruluğunu test etmek için DFA analizi yapılarak modelin, iyi uyum indekslerine sahip olduğu ve uygunluğunun kabul edilir düzeyde olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın sonuçları, Türk kültürüne uyarlanan ölçeğin yetişkin internet kullanıcılarının çevrimiçi mahremiyet kaygılarını ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Introduction

Digital competencies and skills are seen as a precondition for achieving economic growth and fulfilling qualified workforce needs by achieving digital transformation all over the world. The most important step in this direction is to redesign the processes of education within the light of recent demands. In Turkey, as in many countries, many projects have been passed between 1984 and 2013 to provide more efficient use of technology in the Turkish education system (Topuz & Göktaş, 2015). While some of the projects included in the information society activities of the Ministry of National Education (MoNE) constitute works for citizens and public institutions, a majority of them constitute projects for teachers and students. It is stated by Topuz and Göktaş (2015) that these projects are primarily aimed at establishing the IT infrastructure (basic IT courses for adults and public employees, etc.) and consecutively at using technology (IT-supported formal and non-formal education, etc.). The results of the "ICT Usage Survey in Households" shared by the Turkish Statistical Institute (TurkStat) (2016) also reflect the results of all these efforts: Some of the important data of the TurkStat's research published in August 2016 are as followed: There are approximately eight Internet accesses in Turkey in ten households.

When Internet usage rates are taken into consideration, 82.40% of Internet users have found that they are sharing their content on social media such as creating a profile, sending a message or sharing photos etc. The proportion of people who order or buy goods or services over the Internet is 20.10% for all individuals, and 34.10% for individuals who use the Internet. However, according to 2007 statistical data, it is remarkable that this ratio is 9.00% in Turkey, indicating the increase in the number of users in the last 10 years. However, the use of technology, which is one of the important means of being an information society, in turn leads to confrontation with other problem situations such as privacy, protection of personal information, Internet and safe use. It is because every time you are online, almost every move of Internet users is tracked (Clearinghouse, 2017).

Privacy is an important dimension of ethical problems that arise in the information society (Mason, 1986). Mason (1986) refers to two factors that threaten privacy: the first of these is information technology, which offers the ability to calculate or monitor large amounts of data, such as data mining, as well as increased access and communication opportunities in parallel with increased storage capacity. The second reason is the increasing value of information in decision-making processes every day. Acquisti (2010) notes that new technologies and personalization have become a big market value in the study of the economic analysis of the disclosure and protection of personal data. For example, the purchase of WhatsApp, which is the most popular mobile messaging application in the world, by Facebook for \$ 19 billion in 2014 despite its limited revenue sources is an indication of how important personal information is in the decision-making processes. After this purchase, the concern that Facebook could now easily access and track millions of WhatsApp users, their personal information such as names, phone numbers, and device information has increased (Titcomb, 2016). However, it should not be forgotten that in today's digital life, all technology companies need and use their users' information in order to provide better services. For example, with a large user base, Google collects three main types of information (Google, 2016). These are about what users do (visited web pages, watched videos, or location, etc.), what they create (uploaded photos and videos, e-mails sent/received in G-mail, etc.), and basic information (name, surname, gender, phone number, etc.). In this context, the works of the Electronic Frontier Foundation (EFF), a non-profit organization that works to protect basic rights in the digital world are quite essential. In its report published in 2015, the Foundation evaluated company practices and policies of the leading 24 technology companies and service providers (Cardozo, Opsahl, & Reitman, 2015). The evaluation criteria are: (1) industry-accepted best practices, (2) tell users about government data requests, (3) publicly disclose the company's data retention policies, (4) disclose the number of times governments seek the removal of user content or accounts and how often the company complies and (5) pro-user public policies: opposing backdoors. In the final report, nine technology companies among which Apple, Yahoo, Adobe, WordPress, and so on are included provide all the criteria. Social media companies such as Facebook, LinkedIn, Pinterest, and Twitter seem to

provide four criteria. It is observed that Microsoft, Google, and Snapchat companies can keep achieve criteria. It is stated that WhatsApp, a popular social media tool, is lagging behind the standards by meeting only one criterion.

In European Union countries, citizens' privacy and personal data are secured by "Directive No. 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data." In Turkey, "the Protection of Personal Data Act No. 6698," which was adopted in 2016, provides this protection. The law enacts the principles and procedures for the processing of personal data expressing all kinds of information belonging to the real person, with the broadest definition. It is also stated in the law that personal data will not be processed without the consent of the user. The protection of personal data in Turkey has entered into a developmental phase by being regulated as a constitutional right with this law, which was put into effect at a time. However, there has been a debate about what kind of problems may arise in practice, whether it can respond to the needs of the society and its age.

When a literature review is done, the EU Kids Online study, which examines the risks that 16 year olds face in relation to Internet usage patterns in Turkey, is notable. It is noted in the study that the average of children in European countries having competence in Internet skills is 4.50 (e.g. they can customize privacy settings, or they know how to block unwanted messages) while the average of children in Turkey having competence in Internet skills is 2.60 (Karakuş, Çağıltay, Kaşıkçı, Kurşun, & Ogan, 2014). When considering the results of this study, the research provides important clues about the behaviour of individuals in older age groups. The researchers state that children in Turkey are confident about their use of Internet, but their Internet skills are neither sufficient nor efficient to overcome the risks they have encountered on the Internet. In similar researches conducted on different age groups nationwide in Turkey, similar results have been collected and it is stated that students have a low awareness of safe Internet use and they are confronted with various risks on the Internet (Google, MEB, & IGK, 2015; Gökçearslan & Seferoğlu, 2015; Yılmaz, Karaoğlan-Yılmaz, Öztürk, & Karademir, 2017). In a study in another field, which was undertaken to determine the extent to which institutions and organizations have given their periods to the privacy of individuals, Karlıdağ (2014) has examined the web pages of 16 Metropolitan Municipalities and their affiliated municipalities. Because of the survey, the vast majority of municipalities indicate that there is no privacy policy. Furthermore, it is stated that a few of these institutions collecting detailed personal information (marital status, educational status, etc.) of citizens provide a notification about the privacy of the users, and the vast majority of them do not act sensitively about it. Today, however, there is a growing concern about sharing personal information with third parties and using it out of purpose.

This study aims to give more importance to data security in both individual and institutional sense in Turkey by drawing attention to the issues of confidentiality and personal privacy in the Internet environment. When a literature review in Turkish is done, there are notable scale development studies, conducted by various researchers to determine information security at the level of secondary school students (Güldüren, Çetinkaya, & Keser, 2016), teachers' awareness of their digital data security (Yılmaz, Şahin, & Akbulut, 2015), and how adults provide cyber security at the level of behavior (Erol, Şahin, Yılmaz, & Haseski, 2015). There are a number of tools to measure online privacy concerns of individuals with attitude dimensions other than those mentioned above in the foreign literature review (Buchanan, Paine, Joinson, & Reips, 2007; Earp, Antón, Aiman-Smith, & Stufflebeam, 2005; Malhotra, Kim, & Agarwal, 2004; Sheehan & Hoy, 2000; Smith, Milberg, & Burke, 1996). However, there is no valid and reliable tool for this dimension in Turkish review. In their study of public employees' privacy concerns, Aclar, Olgun and Görür (2015) stated that they used the translated version of "Online Privacy Concern Scale", developed by Buchanan et al. (2007). There is no information about the psychometric properties of the scale included the study. It is another purpose of this study to address such deficiency by adapting "Online Privacy Concern Scale" to Turkish culture.

Method

In this research, “Online Privacy Concern Scale”, developed by Buchanan et al. (2007) is adapted to Turkish culture and the technical characteristics (its validity and reliability evidence) are examined.

Study Group

The scale of this research consists of the items that measure the privacy concerns of individuals in the Internet environment. For this reason, it is important to identify the participants as Internet users, and to understand what should be understood by going online, to determine which behaviours the individuals should exhibit in order to be categorized as those who go online, and to evaluate both the validity and reliability indicators of the scale as well as the suitability of the group. In this context, the definition of “Internet User”, used by Pew, a US-based research company since 2013, has been used (Perrin & Duggan, 2015). Within the context of this study, going online has been described by the researcher as “To carry out at least one of the following activities: visiting web pages, sending or receiving emails, using social media and shopping on the Internet”. Individuals exhibiting behaviours that fit this definition are also referred to as Internet users within the scope of this study. During the study, three study groups are formed to regulate bilingual equivalence, validity, and reliability. Individuals in the study groups consist of students, enrolled in undergraduate, graduate and certificate programs, studying at a state university in the Middle Western region of Turkey and they are considered as Internet users. The average age of participants aged between 18 and 45 is 21.40 (SD=3.90). The information on the participants in the study groups is as follows:

The study group formed to determine the bilingual equivalence between the English version of the original scale and the Turkish translated version is composed of 40 students in the Department of English Language and Literature. Twenty-two students (55.00%) are female and 18 of them (45.00%) are male. The vast majority of the participants have a laptop, netbook, tablet, etc., a mobile computer (82.50%), and a smart phone (95.00%). On the other hand, only eight students have a desktop computer. Furthermore, it is found that 34 participants (85.0 %) go online via mobile phone; 31 of them (77.50%) via home network; 29 of them (72.50%) via cable modem/wireless networks at their campus, 23 of them (57.50%) via wireless networks at cafés, shopping malls, and airports.

Table 1.
Internet Activities of Participants in Bilingual Equivalence Study.

Activities	Almost everyday		Once a week		Once a month		Once in 2/3 months		No idea / interest	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Visiting web pages (Newspapers, forums, etc.)	28	70.00	8	20.00	1	2.50	3	7.50	0	.00
Sending or receiving email	10	25.00	15	37.50	6	15.00	8	20.00	1	2.50
Using social media	35	87.50	4	10.00	0	.00	0	.00	1	2.50
Online shopping	1	2.50	6	15.00	8	20.00	18	45.00	7	17.50
Email usage times	Less than one year		Between 1-2 years		Between 3-4 years		Between 5 years and more		Never	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	2	5.00	2	5.00	11	27.50	25	62.50	0	.00

As it is seen in Table 1, participants often perform various activities on the Internet. Accordingly, it can be said that the working group is a suitable group for this research.

Data were collected from a second group of 315 people in order to test the validity of the scale in Turkish culture. A vast majority of participants indicated that they have a portable computer (laptop, netbook, tablet, etc.) (69.20%), while only 18.40% of them had a desktop computer. Information on Internet usage behaviours of those who accept the data collection tool as a response is presented in Table 2.

Table 2.
Internet Activities of Participants (Construct Validity Study -Stage I).

Activities	Almost everyday		Once a week		Once a month		Once in 2/3 months		No idea / interest	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Visiting web pages (Newspapers, forums, etc.)	192	61.00	88	27.90	22	7.00	8	2.50	5	1.60
Sending or receiving email	50	15.90	95	30.20	80	25.40	68	21.60	22	7.00
Using social media	284	90.20	14	4.40	5	1.60	4	1.30	8	2.50
Online shopping	7	2.20	19	6.00	75	23.80	131	41.60	83	26.30
Email usage times	Less than one year		Between 1-2 years		Between 3-4 years		Between 5 years and more		Never	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	13	4.10	43	13.70	85	27.00	170	54.00	4	1.30

As it is seen in Table 2, participants in the construct validity study often perform various activities on the Internet. Data were collected once again from a third group of 252 participants to confirm which items belonged together in a subscale that emerged as a result of the exploratory factor analysis (EFA) in Turkish culture. Table 3 provides information on those who agree to respond to the tool and the Internet usage behaviour.

Table 3.
Internet Activities of Participants (Construct Validity Study - Stage II).

Activities	Almost everyday		Once a week		Once a month		Once in 2/3 months		No idea / interest	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Visiting web pages (Newspapers, forums, etc.)	167	66.30	59	23.40	20	7.90	6	2.40	0	.00
Sending or receiving email	41	16.30	83	32.90	75	29.80	41	16.30	12	4.80
Using social media	228	90.50	9	3.60	0	.00	5	2.00	10	4.00
Online shopping	8	3.20	13	5.20	75	29.80	97	38.50	59	23.40
Email usage times	Less than one year		Between 1-2 years		Between 3-4 years		Between 5 years and more		Never	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	6	2.40	24	9.50	51	20.20	168	66.70	3	1.20

As it is shown in Table 3, participants in the second stage of the construct validity study, as well as participants in the first stage, often perform various activities on the Internet.

Instrument

Online Privacy Concern Scale (OPCS): This scale, developed by Buchanan et al. (2007), constitutes the third measure of attitudes to behaviour that are related to each other but which are independent of each other, to measure privacy-related attitudes and behaviours of adult students (The Open University students). The original form on the Internet contains 16 items reflecting general concerns about privacy. The items are grouped under one dimension. On the 5-point Likert scale (1-Not at all... 5-Very much), there are no reverse items. The high score on the scale indicates that the online privacy concern is high. The Cronbach alpha reliability coefficient of the scale is .93.

Procedure

As the first step in the adaptation process, the official permission of the original scale developers is demanded and granted. After their approval, a series of action steps have been carried out during the stage of the translation of the scale articles from its original language. The first of these action steps was the translation of the original scales into Turkish by the researcher. The researcher is a graduate of a university that provides education in English and he has been studying on this research for a long time. Following this process, the materials translated into Turkish by the original form were sent to four specialists who have completed their undergraduate studies in English-speaking universities in Turkey or in English-speaking countries. Experts were asked to evaluate the items independently of each other. The experts have expertise over both cultures and have knowledge of IT technologies (the concepts and expressions related to IT used in the field of IT, as well as the concepts and expressions used in Turkish and the original scale). Within the light of the experts' feedback, the researcher has made necessary corrections and changes on the articles of the scale. After this process, two foreign language professors serving as lecturers in the Department of Basic Foreign Languages of the School of Foreign Languages have been invited once again to review the materials translated into Turkish. The researcher and English language experts have come together to form a consensus on Turkish material. Thus, drafts were prepared for the Turkish form of the scale.

Two Turkish language experts were interviewed to evaluate the appropriateness of the drafts to Turkish culture, and Turkish linguistics and the comprehensibility of the expressions. Within the light of the experts' feedback, the draft articles were once again edited. Lastly, two students were consulted in order to determine the comprehensibility of the Turkish material by the group to which the scale is going to be applied, and in order to evaluate whether it corresponds to the meanings in the original scale. The researcher and the students came together and the evaluations of the students were taken. After the evaluations, the final form was given to the draft form. In the last stage of the bilingual equivalence study of the scale, the consistency of the original English form with the Turkish form was tried to be determined. For this purpose, the original scale and the Turkish form were applied to a group of 40 people dominated by both languages with two weeks intervals.

Following the bilingual equivalence study, the data were collected in two stages to determine whether the structure was confirmed in Turkish culture. In the first stage, confirmatory factor analysis (CFA) was performed to confirm the original factorial construct of the scale. Since the construct was not verified, the structure of the scale in Turkish culture was re-examined by the exploratory factor analysis (EFA). In the second stage, a new participant group was tested again with CFA over the collected data to confirm whether the new construct was verified or not. The statistics obtained for the bilingual equivalence of the scale, construct validity and evidence of reliability are given in the Results section.

Data Analysis

In the bilingual equivalence study of the scale, the relationship between the two forms was examined by the Pearson Correlation Coefficient. EFA and CFA statistical techniques were used to identify and validate the structure of the original form. SPSS 20 for EFA analysis and Amos 18 statistical

software for CFA analysis were used. In the reliability analyses of factor structure determined by EFA, for item-total correlations, independent samples t-test and Cronbach's alpha coefficients were calculated. The fit indices were evaluated as a result of CFA to test whether the latent construct was confirmed with the relevant data set and the suitability of the model. Details of the analyses used in the research are included in the Results section.

Results

Results Regarding Bilingual Equivalence

The original scale and its Turkish translated version were applied to a group of 40 participants who have competencies in both languages every two weeks. The normality distributions were examined by calculating the total scores of the data obtained from the application. The Shapiro-Wilks test was performed because the group size was less than 50. As a result of the analysis, the total scores of the scale showed normal distribution ($p>.05$). The Pearson Correlation Coefficient of the scale, which exhibits the normality distribution, is calculated as .69. It was determined that Turkish and English forms had a positive, moderate, and meaningful relationship between the total scores. These findings show that there is a bilingual equivalence between the two forms.

Results Regarding Validity (Construct Validity- Stage I)

Confirmatory factor analysis (CFA) was used to determine whether the original structure of the scale was confirmed in Turkish culture. The model fit values obtained as a result of CFA are presented below (Table 4).

Table 4.

Measures of Model Fit and Reported Values for Structural Model (Stage I).

Fit Index	Perfect Values*	Acceptable Values*	Model Values	Degree of Model Fit
χ^2/df	≤ 2	≤ 5	7.22	Not fit
RMSEA	$.00 < RMSEA < .05$	$.05 \leq RMSEA \leq .10$	.14	Not fit
RMR	$.00 \leq RMR < .05$	$.05 \leq RMR \leq .10$	.12	Not fit
GFI	$.95 \leq GFI \leq 1.00$	$.90 \leq GFI < .95$	.71	Not fit
AGFI	$.90 \leq AGFI \leq 1.00$	$.85 \leq AGFI < .90$	.63	Not fit
CFI	$.97 \leq CFI \leq 1.00$	$.95 \leq CFI < .97$	.72	Not fit
NFI	$.95 \leq NFI \leq 1.00$	$.90 \leq NFI < .95$	.69	Not fit

*References: (Çokluk, Şekercioğlu, & Büyüköztürk, 2014; Schermelleh-Engel, Moosbrugger, & Müller, 2003)

The fit values obtained from the CFA result show that the original structure of the instrument is not confirmed in the Turkish culture. It was observed that the analysis had high correlation values between the items when the modification indices was taken into consideration. These findings led to the need to re-examine the original form of the 16-item single-form structure in Turkish culture. For this purpose, the instrument scale structure was re-examined through the explanatory factor analysis and the data obtained from 315 adult Internet users.

The descriptive statistics (skewness coefficient, arithmetic average, median and mod values) and Q-Q graphs were used to examine whether the dataset meets the assumption of normality or not. Because of these examinations, it was determined that the data are among the accepted values. In addition, the KMO value is .90, and the Barlett Test result is significant [$\chi^2=2390.57$; $p<.01$]. The significance of these values suggests that factor analysis can be done by showing that the group size is adequate and the normality assumption is fulfilled.

The principal component analysis is used as a method of factoring while varimax is used as the rotation method. The contribution of the components to the total variance, the eigenvalues, the scree plot graphical values, and the conflicting states of factor load are examined. It has been observed that

the two items are in conflict. These items were removed from the test and the analyses were repeated. Following the repeated examinations, the items collected under one dimension on the original scale were collected under three dimensions at the end of six rotations. As a result of the analyses, the variance explained for the first factor was 41.27%, the second factor was 13.02% and the third factor was 8.16%. All three factors account for 62.46% of the total variance. The factor load values of the items are presented below in Table 5.

Table 5.
Factor Analysis Results.

Items	N	Factor – 1 Load Values	Factor – 2 Load Values	Factor – 3 Load Values	Common Factor Variance
pc13	315	.82	.09	.29	.76
pc12	315	.78	.04	.38	.76
pc15	315	.77	.26	.01	.66
pc11	315	.74	.05	.39	.70
pc16	315	.71	.33	.05	.62
pc14	315	.70	.29	.00	.57
pc4	315	.13	.77	.25	.67
pc2	315	.15	.70	.06	.52
pc3	315	-.01	.69	.32	.58
pc5	315	.16	.69	.10	.51
pc1	315	.32	.60	-.02	.46
pc6	315	.30	.48	.25	.38
pc10	315	.24	.23	.83	.79
pc9	315	.20	.27	.80	.76

When Table 5 is examined, it shows that six items constitute one factor and their factor load values are between .70 and .82. It was determined that the second factor was also formed from six items and that the factor load values were between .48 and .77. The third factor is composed of two items, and the factor load values are between .80 and .83. Although the original form of the scale is one-dimensional, it was attempted to name the dimensions by examining why the factor structure in the form adapted to Turkish culture is three-dimensional. In Factor 1, it was determined that the items containing privacy concerns related to the use of e-mail came together. The sub-dimension created by these items is called "Email usage". In Factor 2, it was determined that items containing privacy concerns about third parties to obtain personal information on the Internet or via IT tools were collected. This dimension is called "Online Trust". Factor 3 was observed to be composed of items containing privacy concerns when paying via card over the Internet. This dimension of such items is called "Online payment".

Reliability

Cronbach alpha internal consistency coefficients are used to determine the reliability of the scale. The Cronbach alpha coefficient for Factor 1 was .89; for Factor 2 it was .79, and for Factor 3 it was .82. The Cronbach alpha internal consistency coefficient of the items collected under one dimension on the original scale is .93. Within the scope of this study, the internal consistency coefficient for the whole scale was calculated as .89. In addition, corrected item-total correlations and t-tests between means scores of upper 27.00%-lower 27.00% points were examined. The analysis results of the items are given in Table 6.

Table 6.
Results Regarding the Item Analysis of the Scale.

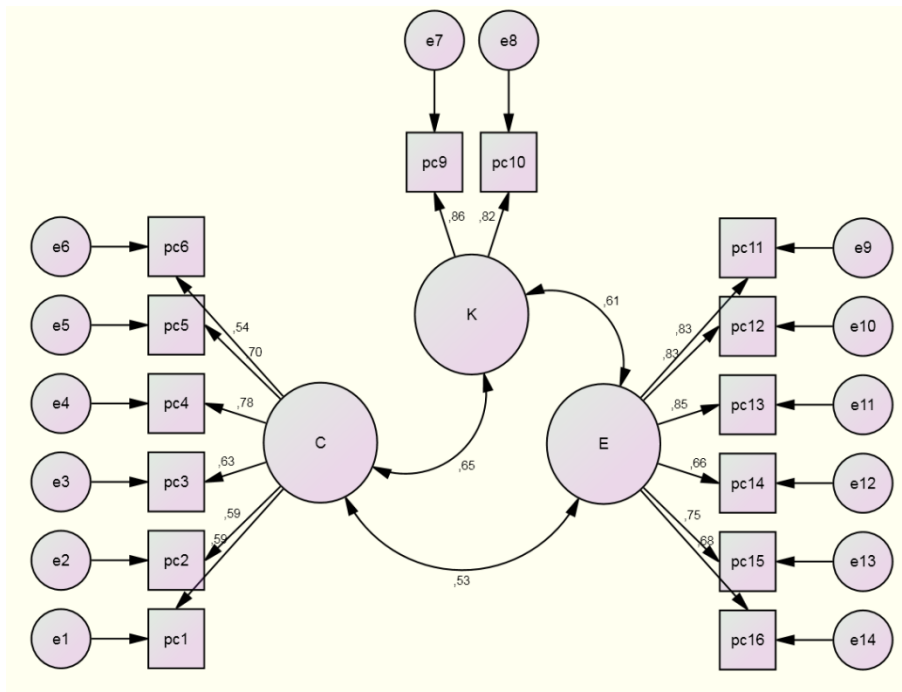
Factor 1 (Email usage)			Factor 2 (Online trust)			Factor 3 (Online payment)		
Item No	Corrected Item-Total Correlations ¹	t (Lower%27/Upper%27) ²	Item No	Corrected Item-Total Correlations ¹	t (Lower%27/Upper%27) ²	Item No	Corrected Item-Total Correlations ¹	t (Lower%27/Upper%27) ²
pc13	.79	-20.58	pc4	.66	-13.13*	pc9	.69	-12.69
pc12	.76	-17.89	pc2	.56	-10.74*	pc10	.69	-13.48
pc11	.71	-15.73	pc5	.55	-10.40*			
pc15	.68	-14.26	pc3	.54	-8.99*			
pc16	.66	-15.77	pc1	.51	-11.85*			
pc14	.62	-13.77	pc6	.48	-11.71*			

¹n=315   ²n₁=n₂= 85   *p=.00

When Table 6 is examined, it is observed that the corrected item-total correlations of the factors under Factor 1 change between .62 and .79, and under Factor 2, it changes between .48 and .66. The corrected item-total correlations of both items under Factor 3 are .69. These values can be interpreted as the high discrimination of the items.

Confirmatory Factor Analysis (Stage II)

As a result of explanatory factor analysis, confirmatory factor analysis was performed to test the validity of the factor structure of the 14-item OPCS in three dimensions. The diagram related to the model is shown in Figure 1. Model fit tests were carried out and final model fit values are presented below (Table 7).

Figure 1. Diagram of the Confirmatory Factor Analysis.

Table 7.
Measures of Model Fit and Reported Values for Structural Model (Stage II).

Fit Index	Perfect Values*	Acceptable Values*	Model Values	Degree of Model Fit
χ^2 / df	≤ 2	≤ 5	1.97	Perfect fit
RMSEA	$.00 < RMSEA < .05$	$.05 \leq RMSEA \leq .10$	.06	Good fit
RMR	$.00 \leq RMR < .05$	$.05 \leq RMR \leq .10$	.08	Good fit
GFI	$.95 \leq GFI \leq 1.00$	$.90 \leq GFI < .95$	.92	Good fit
AGFI	$.90 \leq AGFI \leq 1.00$	$.85 \leq AGFI < .90$	.89	Good fit
CFI	$.97 \leq CFI \leq 1.00$	$.95 \leq CFI < .97$	.96	Good fit
NFI	$.95 \leq NFI \leq 1.00$	$.90 \leq NFI < .95$	.92	Good fit

*References: (Çokluk, Şekercioğlu, & Büyüköztürk, 2014; Schermelleh-Engel, Moosbrugger, & Müller, 2003)

When the model fit values are examined, it is seen that the model has good fit indices and their conformity is acceptable.

Discussion, Conclusion & Implementation

In this study, "Online Privacy Concern Scale, OPCS", developed by Buchanan et al., was adapted to Turkish culture and validity and reliability tests of the scale were performed. The original scale consists of 16 items that measure the privacy concerns of the Internet in the dimension of the attitude of the individuals from the behaviour. The items are placed under one dimension. As a result of the statistical analyses, it has been found that the scale adapted to the Turkish culture has a three-dimensional structure consisting of 14 items.

The scale items contain such statements that the answers can change depending on whether or not individuals exhibit certain behaviours on the Internet environment. Therefore, different strategies have been followed by the researcher in the process of collecting data in order to minimize both possible misunderstandings and meaning confusion as well as to evaluate better the evidence of validity and reliability of the scale. In the first part of the strategies, before the selection of different strategies in the process, the definition of "Internet user" was reformulated as well as the type of behaviours that correspond to this definition. Within the scope of this research, "the Internet User" has been redefined by the researcher by building upon Pew's definition. It was noted that the groups providing the data had exhibited the behaviours indicated in this definition at a high level by evaluating their demographic characteristics. The second strategy applied was to include in the study groups the students who successfully passed the courses of Computer I and Computer II. For this purpose, information has been obtained by communicating with student affairs. Finally, data were collected from adult Internet users who were attending undergraduate, graduate, and certificate programs in different areas of a state university. Thus, opinions of similar and different groups of people are included in the data set. The findings of this study were derived from data gathered from adult Internet users who read or read in non-technical areas. In the reliability studies of the original scale, it would be useful to conduct studies on the psychometric properties of the scale on data to be obtained from other technical students (such as CEIT, Engineering faculties, etc.), such as those of Buchanan and his colleagues. In addition, studies on different age groups and professions (e.g. high school students, regular workers, etc.) are suggested both for obtaining evidence of validity and reliability of the scale and for determining the level of privacy concern that different age groups and professions have experienced in the Internet environment. In Turkey, the "ICT Usage Survey in Households" conducted by TurkStat (2016) between 2004 and 2016 also reveals the necessity of such studies. Considering the rate of computer and Internet usage according to the education level, the highest number of users belongs to university students, followed by high school students. A similar situation is observed in computer and Internet usage rates according to the age groups of individuals. In this study, it is stated that this ratio is 78.80% for the individuals between the ages of 25-34 and 65.40% for the individuals between the ages of 35-44 and the highest ratio 84.30% belongs to the age group 16-24.

In this study, it is to draw more attention to the researches on the security of personal information in its individual and institutional sense in Turkey. It is expected that the scale adapted to Turkish culture will contribute the studies, regulations, and preventive measures to be carried out in this context by other researchers.

There are various legal regulations in Turkey to protect the privacy of individuals. For example, in the “Turkish Criminal Code” numbered 5237, security and punitive measures against crimes against private life and confidential areas of life are regulated. In the “Law on the Protection of Personal Data” numbered 6698, procedures and principles regarding personal data and confidentiality of private life are issued. In addition, there is a regulation on the protection and privacy of personal health data provided by the Ministry of Health. Online privacy is used synonymously with “Internet privacy” especially in foreign countries and is associated with many different types of data. The items collected under one dimension on the original scale were collected under three sub-factors in Turkish culture after the removal of two items. These factors, called “Email Usage”, “Online Trust”, and “Online Payment”, reflect various dimensions of privacy. Considering the development of new technologies that can collect information about the private lives and behaviours of people such as future wearable technologies, besides smartphones and smart clocks that almost each individual possesses nowadays, it can be suggested that other dimensions that may affect their privacy should be included in the scale. Finally, it would be useful to conduct studies to determine the way in which online privacy concern is related to psychosocial variables as well as ways of protecting individuals’ behavioural dimension.

Türkçe Sürüm

Giriş

Dijital yeterlilikler ve beceriler, tüm dünyada dijital dönüşümün sağlanarak ekonomik büyümenin gerçekleştirilmesinin ve nitelikli iş gücü ihtiyacının karşılanmasının ön koşulu olarak görülmektedir. Bu yönde atılan adımların en önemli basamağını, eğitim süreçlerinin yeni ihtiyaçlar doğrultusunda gözden geçirilerek yeniden tasarlanması oluşturmaktadır. Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de ulusal düzeyde Türk eğitim sisteminde teknolojinin daha etkin kullanımını sağlamak için 1984-2013 yılları arasında pek çok proje hayata geçirilmiştir (Topuz & Gökteş, 2015). Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)’nin bilgi toplumu faaliyetleri içinde yer alan projelerin bir bölümünü vatandaşlar ve kamu kurumlarında çalışanlara yönelik çalışmalar oluştururken büyük bölümünü öğretmen ve öğrencilere yönelik projeler oluşturmaktadır. Topuz ve Gökteş (2015) tarafından bu projelerin öncelikli olarak bilişim teknolojisi (BT) altyapısı oluşturmaya (Yetişkinlere ve kamu çalışanlarına yönelik temel BT kursları vb.) ardından teknoloji kullanmaya (BT ile desteklenen örgün ve yaygın eğitim vb.) yönelik olduğu belirtilmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK, 2016) paylaştığı “Hane halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması” sonuçları da tüm bu çabaların sonuçlarını yansıtmaktadır. TÜİK’in 2016 Ağustos ayında yayınladığı araştırmanın bazı önemli verileri şunlardır: Türkiye’de yaklaşık on haneden sekizi internet erişimine sahiptir. İnternet kullanım oranları dikkate alındığında ise internet kullanan bireylerin %82.40’nın sosyal medya üzerinde profil oluşturma, mesaj gönderme veya fotoğraf vb. içerik paylaşımında bulunduğu görülmüştür. İnternet üzerinden mal veya hizmet siparişi veren ya da satın alanların oranı tüm bireyler için %20.90 iken internet kullanan bireyler için bu oran %34.10’dur. Oysa 2007 yılı istatistik verilerine göre bu oranın Türkiye genelinde %9.00 olması son 10 yılda kullanıcı sayısındaki artışı ortaya koyması açısından dikkat çekicidir. Ancak bilgi toplumu olabilmenin önemli araçlarından biri olan teknoloji kullanımı; beraberinde mahremiyet/gizlilik, kişisel bilgilerin korunması, interneti güvenle ve güvenli kullanmak gibi başka problem durumları ile karşı karşıya kalmamıza yol açmaktadır. Çünkü çevrimici olunan her an, internet kullanıcılarının neredeyse her hareketi izlenmektedir (Clearinghouse, 2017).

Mahremiyet[†], bilişim toplumunda ortaya çıkan etik sorunların önemli bir boyutunu oluşturmaktadır (Mason, 1986). Mason (1986), mahremiyeti tehdit eden unsurları iki nedene bağlamaktadır: Bu nedenlerin ilkinin, depolama kapasitesindeki artışa paralel erişim ve iletişim olanaklarının artması yanında veri madenciliği gibi büyük verilerle hesaplama ya da izleme olanağı sunan bilişim teknolojileri oluşturmaktadır. İkinci neden ise her geçen gün karar verme süreçlerinde, bilginin değerinin artmasıdır. Acquisti (2010) de kişisel verinin ifşa edilmesinin ve korunmasının ekonomik analizini yaptığı çalışmada yeni teknolojiler ile kişisel verinin büyük bir piyasa değerinin oluştuğunu belirtmektedir. Örneğin; Dünya’nın en popüler mobil mesajlaşma uygulaması olmasına rağmen gelir kaynakları oldukça kısıtlı olan WhatsApp’ın, 2014 yılında Facebook tarafından 19 milyar dolara satın alınması kişisel bilginin karar verme süreçlerinde ne denli önemli olduğunun bir göstergesidir. Bu satın alma ile Facebook’un milyonlarca WhatsApp kullanıcısının; adları, telefon numaraları ve cihaz bilgileri gibi birçok kişisel bilgilerine rahatlıkla ulaşip verileri izleyebileceği endişesi giderek daha fazla gündeme gelmeye başlamıştır (Titcomb, 2016). Ancak dijital hayatlar sürdüğümüz günümüzde tüm teknoloji şirketlerinin, daha iyi hizmet sunabilmek için kullanıcı bilgilerine ihtiyaç duydukları ve bu bilgileri topladıkları unutulmamalıdır. Örneğin; geniş bir kullanıcı kitlesine sahip olan Google, üç ana bilgi türünü toplamaktadır (Google, 2016). Bunlar; kullanıcıların yaptıkları (ziyaret ettikleri web sayfaları, izlediği videolar, konum vb.), oluşturdukları (yüklenen fotoğraflar ve videolar, G-mail’de gönderilen/alınan e-postalar vb.) ve temel bilgileridir (ad, soyad, cinsiyet, telefon numarası vb.). Bu bağlamda, dijital dünyada temel hakları korumak için çalışan, kar amacı gütmeyen bir organizasyon olan Elektronik Sınır Vakfı’nın

[†] Türk Dil Kurumu’nun (TDK) sözlüğünde mahremiyet ve gizlilik kelimeleri eşanlamlı olarak kullanılmaktadır. Bu çalışma kapsamında mahremiyet isimlendirmesi gizlilik ile eş anlamlı olarak kullanılacaktır.

(Electronic Frontier Foundation – EFF) yaptığı çalışmalar oldukça önemlidir. Vakfın, 2015 yılında yayınladığı raporda önde gelen 24 teknoloji şirketinin ve servis sağlayıcısının kullanıcılarının mahremiyetlerini ve kişisel verilerini ne kadar koruduğu beş ana ölçüt üzerinden değerlendirilmiştir (Cardozo, Opsahl, & Reitman, 2015). Şirketlerin değerlendirilme ölçütleri şunlardır: (1) Sektör tarafından kabul edilen en iyi uygulama kurallarına uygun davranılması (2) Hükümetten gelen veri isteği taleplerinin kullanıcı ile paylaşılması, (3) Veri koruma ilkeleri açık olarak yayınlanması, (4) Hükümetten gelen içerik kaldırma taleplerinin açıklanması ve (5) Arka kapı kurulmasına karşı çıkılması. Sonuç raporunda, içerisinde; Apple, Yahoo, Adobe, WordPress gibi şirketlerin olduğu dokuz teknoloji şirketinin tüm ölçütleri sağladığı belirtilmektedir. Facebook, LinkedIn, Pinterest, Twitter gibi sosyal medya şirketlerinin ise dört ölçütü sağladığı görülmektedir. Microsoft, Google ve Snapchat şirketlerinin ise üç ölçütü sağlayabildikleri gözlenmektedir. Popüler sosyal medya araçlarından WhatsApp'ın ise bir ölçütü karşılayarak sektörün standartlarının, çok gerisinde kaldıkları belirtilmektedir.

Avrupa Birliğine dâhil gelişmiş ülkelerde, vatandaşların mahremiyetleri ve kişisel verileri “Kişisel Verilerin İşlenmesi Sırasında Gerçek Kişilerin Korunması ve Serbest Veri Trafiği Direktifi (95/46/EC)” ile güvence altına alınmıştır. Türkiye’de ise 2016 yılında kabul edilen 6698 sayılı “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu” bu korumayı sağlamaktadır. Kanun en geniş tanımı ile gerçek kişiye ait her türlü bilgiyi ifade eden kişisel verilerin işlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir. Kanunda, kişinin açık rızası olmadan kişisel verilerinin işlenemeyeceği belirtilmektedir. Türkiye’de kişisel verilerin korunması yakında zamanda yürürlüğe giren bu kanun ile anayasal bir hak olarak düzenlenerek gelişim evresine girmiştir. Ancak uygulamada ne tür sorunların ortaya çıkabileceği, toplumun ve çağın gereksinimlerine yanıt verip veremeyeceği konularında tartışmalar bulunmaktadır.

Alanyazın incelendiğinde, yetişkinlikten önceki dönemi kapsayan 9-16 yaş arası çocukların Türkiye’de internet kullanım alışkanlıkları ile karşılaştığı riskleri inceleyen EU Kids Online çalışması daha büyük yaş gruplarındaki bireylerin davranışlarına ilişkin önemli ipuçları sunması açısından dikkat çekicidir. Çalışmada, Avrupa ülkelerindeki çocukların internet kullanma beceri (örn. sosyal paylaşım sitelerinde gizlilik ayarlarını değiştirebilirim, istenmeyen mesajların nasıl engellenebileceğini bilirim) ortalamaları 4.50 iken Türkiye’deki çocukların beceri ortalamalarının, 2.60 olduğu belirtilmektedir (Karakuş, Çağiltay, Kaşıkçı, Kurşun, & Ogan, 2014). Araştırmacılar Türkiye’de çocukların internet kullanımı konusunda kendilerine güvendiklerini ancak internet becerileri konusunda yeterli olmadıklarını ve karşılaştıkları risklerin üstesinden gelmekte yetersiz kalabileceklerini ifade etmektedirler. Türkiye’de ulusal olarak farklı yaş grupları üzerinde yapılan araştırmalarda da benzer bulgular elde edilerek öğrencilerin güvenli internet kullanma farkındalıklarının düşük seyrettiği ve internet ortamında çeşitli risklerle karşı karşıya oldukları belirtilmektedir (Google, MEB, & IGK, 2015; Gökçearslan & Seferoğlu, 2015; Yılmaz, Karaoğlan-Yılmaz, Öztürk, & Karademir, 2017). Bir başka alanda, kurum ve kuruluşların bireylerin gizliliklerine ne derece önem verdiklerini belirlemek için yapılan çalışmada ise Karlıdağ (2014), 16 Büyükşehir Belediyesi ile onlara bağlı belediyelerin web sayfalarını incelemiştir. Araştırma sonucunda belediyelerin büyük çoğunluğunun bir gizlilik politikası olmadığını belirtmektedir. Ayrıca vatandaşların, ayrıntılı kişisel bilgilerini (medeni durum, eğitim durumu vb.) toplayan bu kurumların çok azının kullanıcılarına mahremiyet ile ilgili bir bildirimde bulduklarını, büyük çoğunluğunun bu konuda, duyarlı hareket etmediği ifade edilmektedir. Oysa günümüzde kişisel bilgilerin üçüncü kişilerle paylaşılmasına ve amaç dışı kullanılmasına yönelik kaygılar giderek artmaktadır.

Bu çalışma ile internet ortamında gizlilik ve kişisel mahremiyet konularına dikkat çekilerek Türkiye’de veri güvenliğine, bireysel ve kurumsal anlamda daha fazla önem verilmesi amaçlanmıştır. Türkçe alanyazın incelendiğinde, çeşitli araştırmacılar tarafından ortaokul düzeyinde öğrencilerin bilgi güvenliği (Güldüren, Çetinkaya, & Keser, 2016), öğretmenlerin dijital veri güvenliği (Yılmaz, Şahin, & Akbulut, 2015) farkındalığını ve yetişkinlerin kişisel siber güvenliği davranış boyutunda nasıl sağladıklarını (Erol, Şahin, Yılmaz, & Haseski, 2015) belirlemeye yönelik ölçek geliştirme çalışmaları göze çarpmaktadır. Yabancı alanyazında yukarıda belirtilen başlıklar dışında tutum boyutunda bireylerin çevrimiçi mahremiyet kaygılarını ölçmeye yönelik çok sayıda araç (Buchanan, Paine, Joinson, & Reips, 2007; Earp, Antón, Aiman-Smith, & Stufflebeam, 2005; Malhotra, Kim, & Agarwal, 2004; Sheehan & Hoy, 2000;

Smith, Milberg, & Burke, 1996) bulunmaktadır. Ancak Türkçe alanyazında bu boyuta ilişkin, geçerli ve güvenilir bir araca rastlanmamıştır. Kamu çalışanlarının internette mahremiyet kaygılarını inceledikleri araştırmalarında; Acılar, Olgun ve Görür (2015), Buchanan vd. (2007) tarafından geliştirilen “Çevrimiçi Mahremiyet Kaygısı Ölçeği”ni tercüme ederek kullandıklarını belirtmektedirler. Çalışmada aracın psikometrik özelliklerine ilişkin herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. “Çevrimiçi Mahremiyet Kaygısı Ölçeği”ni Türk kültürüne uyarlayarak alanyazındaki bu eksikliğin giderilmesi, çalışmanın bir diğer amacını oluşturmaktadır.

Yöntem

Bu araştırmada, Buchanan vd. (2007) tarafından geliştirilmiş olan “Çevrimiçi Mahremiyet Kaygısı Ölçeği (ÇMKÖ) (Online Privacy Concern Scale)” Türk kültürüne uyarlanarak ölçeğin teknik özellikleri (geçerlik ve güvenilirlik kanıtları) incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın konusunu oluşturan ölçek, bireylerin İnternet ortamındaki mahremiyet kaygılarını ölçen maddelerden oluşmaktadır. Bu nedenle, katılımcıları İnternet kullanıcıları olarak tanımlayabilmek ve İnternete girmek ile ne anlaşılması gerektiği, bireylerin hangi davranışları sergilemeleri durumunda bu tanıma uyduklarının belirlenmesi, ölçeğin hem geçerlik ve güvenilirlik göstergeleri hem de grubun uygunluğunu değerlendirmek açısından önemlidir. Bu bağlamda, ABD merkezli bir araştırma şirketi olan Pew’un, 2013 yılından itibaren kullanmakta olduğu “İnternet Kullanıcısı” tanımından yararlanılmıştır (Perrin & Duggan, 2015). Bu çalışma kapsamında, internete girmek araştırmacı tarafından şöyle tanımlanmıştır: “Web sayfalarını ziyaret etmek, e-posta göndermek ya da almak, sosyal medyayı kullanmak ve İnternette alışveriş yapmak etkinliklerinden en az birini ara sıra da olsa gerçekleştirmek”. Bu tanıma uyan davranışları sergileyen bireyler yine bu çalışma kapsamında internet kullanıcısı olarak adlandırılmıştır. Araştırmada; dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenilirlik işlemleri için üç ayrı çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma gruplarındaki bireyler, Türkiye’nin orta batı bölgesinde bir devlet üniversitesinde öğrenim gören ve internet kullanıcısı olarak kabul edilebilecek lisans, lisansüstü ve sertifika programlarına devam eden öğrencilerden oluşmaktadır. Yaşları 18 ile 45 arasında değişen katılımcıların yaş ortalaması, 21.40’tır (SS=3.90). Çalışma gruplarındaki katılımcılara ilişkin bilgiler aşağıda sunulmuştur:

Orijinal formu İngilizce olan ölçek ile Türkçe’ye çevrilen form arasındaki dilsel eşdeğerliği belirlemek amacıyla oluşturulan çalışma grubunu 40 İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin 22’si (%55.00) kadın, 18’i (%45.00) erkektir. Katılımcıların çok büyük çoğunluğu dizüstü, netbook, tablet vb. taşınabilir bir bilgisayara (%82.50) ve akıllı cep telefonuna (%95.00) sahip olduğunu belirtmiştir. Buna karşın, masaüstü bilgisayara sahip olan öğrenci sayısı ise sadece sekizdir. Ayrıca, katılımcıların 34’ü (%85.00) internete cep telefonu operatörü üzerinden, 31’i (%77.50) evden, 29’u (%72.50) öğrenim gördüğü üniversitede ücretsiz sunulan kablolu/kablosuz hat üzerinden, 23’ü (%57.50) kafe, AVM, havaalanı gibi kablosuz bağlantının yapılabildiği yerlerden erişim sağladığını belirtmiştir. Çalışma grubundaki bireylerin internet kullanım davranışlarına ilişkin bilgiler Tablo 1’de sunulmaktadır.

Tablo 1’de görüldüğü üzere, katılımcıların internette çeşitli etkinlikleri sık sık gerçekleştirdikleri görülmektedir. Buna göre çalışma grubunun, araştırma için uygun bir grup olduğu söylenebilir.

Aracın yapı geçerliğini Türk kültüründe test etmek amacıyla 315 kişiden oluşan ikinci bir katılımcı grubundan veri toplanmıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğu, taşınabilir bir bilgisayara (dizüstü, netbook, tablet vb.) (%69.20) sahip olduğunu belirtirken masaüstü bilgisayara sahip olanların oranı sadece %18.40’tır. Veri toplama aracını yanıtlamayı kabul edenlerin internet kullanım davranışlarına ilişkin bilgiler Tablo 2’de sunulmaktadır.

Tablo 1.
Dilsel Eşdeğerlik Çalışmasına Katılanların İnternetteki Etkinlikleri.

Etkinlikler	Hemen her gün		Haftada en az bir defa		Ayda en az bir defa		İki üç ayda bir		Bilgim / İlgim yok	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Web sayfalarını ziyaret etmek (Gazete, forum vb.)	28	70.00	8	20.00	1	2.50	3	7.50	0	.00
E-posta göndermek ya da almak	10	25.00	15	37.50	6	15.00	8	20.00	1	2.50
Sosyal medyayı kullanmak	35	87.50	4	10.00	0	.00	0	.00	1	2.50
Online alışveriş yapmak	1	2.50	6	15.00	8	20.00	18	45.00	7	17.05
E-posta kullanma süreleri	1 yıldan az		1-2 yıl arası		3-4 yıl arası		5 yıl ve daha fazla		Hiç	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	2	5.00	2	5.00	11	27.50	25	62.50	0	.00

Tablo 2.
Yapı Geçerliliği Çalışmasına Katılanların (I. Aşama) İnternetteki Etkinlikleri.

Etkinlikler	Hemen her gün		Haftada en az bir defa		Ayda en az bir defa		İki üç ayda bir		Bilgim / İlgim yok	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Web sayfalarını ziyaret etmek (Gazete, forum vb.)	192	61.00	88	27.90	22	7.00	8	2.50	5	1.60
E-posta göndermek ya da almak	50	15.90	95	30.20	80	25.40	68	21.60	22	7.00
Sosyal medyayı kullanmak	284	90.20	14	4.40	5	1.60	4	1.30	8	2.50
Online alışveriş yapmak	7	2.20	19	6.00	75	23.80	131	41.60	83	26.30
E-posta kullanma süreleri	1 yıldan az		1-2 yıl arası		3-4 yıl arası		5 yıl ve daha fazla		Hiç	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	13	4.10	43	13.70	85	27.00	170	54.00	4	1.30

Tablo 2’de görüldüğü üzere dilsel eşdeğerlik çalışmasında olduğu gibi yapı geçerliliği çalışmasına katılanların internette çeşitli etkinlikleri sık sık gerçekleştirdikleri görülmektedir.

Açımlayıcı faktör analizi (AFA) sonucunda ortaya çıkan faktörler altında yer alan maddelerin alt ölçekte birlikte olduğunu Türk kültüründe doğrulanması amacıyla 252 kişiden oluşan üçüncü bir katılımcı grubundan bir kez daha veri toplanmıştır. Aracı yanıtlamayı kabul edenlerin, internet kullanım davranışlarına ilişkin bilgiler Tablo 3’te sunulmaktadır.

Tablo 3’te görüldüğü üzere, yapı geçerliliği çalışmasının birinci aşamasında olduğu gibi ikinci aşamasına katılanların da internette çeşitli etkinlikleri sık sık gerçekleştirdikleri ve araştırma için uygun bir grup oldukları görülmektedir.

Tablo 3.*Yapı Geçerliliği Çalışmasına Katılanların (II. Aşama) İnternetteki Etkinlikleri.*

Etkinlikler	Hemen her gün		Haftada en az bir defa		Ayda en az bir defa		İki üç ayda bir		Bilgim / İlgim yok	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Web sayfalarını ziyaret etmek (Gazete, forum vb.)	167	66.30	59	23.40	20	7.90	6	2.40	0	.00
E-posta göndermek ya da almak	41	16.30	83	32.90	75	29.80	41	16.30	12	4.80
Sosyal medyayı kullanmak	228	90.50	9	3.60	0	.00	5	2.00	10	4.00
Online alışveriş yapmak	8	3.20	13	5.20	75	29.80	97	38.50	59	23.40
E-posta kullanma süreleri	1 yıldan az		1-2 yıl arası		3-4 yıl arası		5 yıl ve daha fazla		Hiç	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	6	2.40	24	9.50	51	20.20	168	66.70	3	1.20

Veri Toplama Araçları

Çevrimiçi Mahremiyet Kaygısı Ölçeği (ÇMKÖ): Ölçek, Buchanan vd. (2007) tarafından yetişkin öğrencilerin (Açık Üniversite - The Open University - öğrencilerinin) mahremiyetle ilişkili tutumlarını ve davranışlarını ölçmek için geliştirdikleri, birbirleri ile ilişkili ancak birbirlerinden bağımsız üç ölçeğin davranıştan ziyade tutum ile ilgili üçüncü ölçeğini oluşturmaktadır. Özgün formda, internette, mahremiyetle ilgili genel kaygıları yansıtan 16 madde yer almaktadır. Maddeler, tek boyut altında gruplanmıştır. 5'li likert tipinde olan ölçekte, (1-Hiç...5-Çok fazla) tersine puanlanan maddeler bulunmamaktadır. Ölçekten alınan yüksek puan, çevrimiçi mahremiyet kaygısının yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin, Cronbach alfa güvenirlik katsayısı .93'tür.

İşlem/Uygulama Süreci

Uyarlama sürecinin ilk adımı olarak orijinal ölçeğin geliştiricilerinden izin alınmıştır. Onayın ardından ölçek maddelerinin özgün dilden çevrilmesi aşamasında araştırmacı tarafından bir dizi eylem adımı uygulanmıştır. Bu eylem adımlarının ilkinin, özgün ölçek maddelerin araştırmacı tarafından Türkçe'ye çevrilmesi oluşturmaktadır. Araştırmacı, İngilizce eğitim veren bir üniversiteden mezundur ve uzun zamandan beri bu araştırmanın konusu olan alanda çalışmalar yapmaktadır. Bu işlemin ardından orijinal formdaki ve araştırmacı tarafından Türkçe'ye çevrilen maddeler yine Türkiye'de İngilizce eğitim veren üniversitelerde ya da İngilizce konuşulan ülkelerde lisansüstü öğrenimini tamamlamış veya devam eden dört uzmana gönderilmiştir. Uzmanlardan, maddeleri birbirlerinden bağımsız olarak değerlendirmeleri istenmiştir. Uzmanlar her iki kültürde deneyime sahip, bilişim teknolojileri (BT) alanında çalışan, özgün ölçekte yer alan ve Türkçe'de kullanılan BT ile ilgili kavram ve ifadelerle hâkim kişilerdir. Uzmanlardan gelen öneriler doğrultusunda, araştırmacı tarafından maddeler üzerinde gerekli düzeltmeler ve değişiklikler yapılmıştır. Bu sürecin ardından, Yabancı Diller Yüksekokulunda Temel Yabancı Diller Bölümü'nde görev yapan iki İngilizce dil uzmanından özgün ölçek maddeleri ile Türkçe'ye çevrilen maddelere ilişkin bir kez daha görüş alınmıştır. Araştırmacı ve İngilizce dil uzmanları bir araya gelerek Türkçe maddeler üzerinde görüş birliğine varılmıştır. Böylece orijinal ölçeğin Türkçe formuna ilişkin taslak hazırlanmıştır.

Taslak maddelerin, Türk kültürüne, Türkçe dil bilgisine uygunluğunu ve ifadelerin anlaşılabilirliğini değerlendirmek için iki Türkçe dil uzmanından görüş alınmıştır. Uzmanların görüşleri doğrultusunda, maddeler üzerinde bir kez daha düzeltmeler ve değişiklikler yapılmıştır. Son olarak Türkçe maddelerin,

ölçeğin uygulanacağı kitle tarafından anlaşılabilirliğini belirlemek ve özgün ölçekteki anlamları tam olarak karşılayıp karşılamadığını değerlendirmek amacıyla iki öğrencinin görüşüne başvurulmuştur. Araştırmacı ile öğrenciler bir araya gelerek öğrencilerin maddelere ilişkin değerlendirmeleri alınmıştır. Değerlendirmelerin ardından taslak forma son hali verilmiştir. Ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışmasının son aşamasında Türkçe form ile özgün İngilizce formun tutarlılığı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla orijinal ölçek ve Türkçe form her iki dile hâkim 40 kişilik bir gruba iki hafta ara ile uygulanmıştır.

Dilsel eşdeğerlik çalışmasının ardından, Türk kültüründe yapının doğrulanıp doğrulanmadığını belirlemek için veriler iki aşamada toplanmıştır. Birinci aşamada, ölçeğin özgün faktör yapısını doğrulamak için öncelikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Yapı doğrulanmadığından açımlayıcı faktör analizi (AFA) ile ölçeğin, Türk kültüründeki yapısı yeniden incelenmiştir. İkinci aşamada ise farklı bir katılımcı grubundan toplanan veriler üzerinden tekrar DFA yapılarak yeni yapının doğrulanıp doğrulanmadığı test edilmiştir. Ölçeğin dilsel eşdeğerliğine, yapı geçerliğine ve güvenilirlik kanıtlarına ilişkin elde edilen istatistik veriler “Bulgular” bölümünde sunulmuştur.

Verilerin Analizi

Ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışmasında, iki form arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ile incelenmiştir. Özgün formun yapısını belirlemek ve doğrulamak amacıyla AFA ve DFA istatistiksel tekniklerinden yararlanılmıştır. AFA analizi için SPSS 20, DFA analizi için Amos 18 istatistik yazılımları kullanılmıştır. AFA ile belirlenen faktör yapısının güvenilirlik analizlerinde madde-toplam korelasyonları, ilişkisiz örneklem için t-testi ve Cronbach alfa katsayıları hesaplanmıştır. Örtük yapının ilgili veri seti ile doğrulanıp doğrulanmadığını ve modelin uygunluğunu test etmek için DFA sonucunda uyum indeksleri değerlendirilmiştir. Araştırmada kullanılan analizlerin ayrıntılarına “Bulgular” bölümünde yer verilmiştir.

Bulgular

Dilsel Eşdeğerliğe İlişkin Bulgular

Orijinal ölçek ve Türkçe’ye çevrilen form, her iki dile hâkim 40 kişilik bir katılımcı grubuna iki hafta ara ile uygulanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen verilerin toplam puanları hesaplanarak normallik dağılımları incelenmiştir. Grup büyüklüğü 50’den küçük olduğu için Shapiro-Wilks testi uygulanmıştır. Çözümleme sonucunda, ölçeğin toplam puanlarının normal dağılım gösterdiği ($p>.05$) belirlenmiştir. Normal dağılım sergileyen ölçeğin, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı, .69 olarak hesaplanmıştır. Türkçe ve İngilizce formların toplam puanları arasında pozitif yönlü, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular her iki form arasında dilsel eşdeğerliğin olduğunu göstermektedir.

Geçerliğe İlişkin Bulgular (Yapı Geçerliliği – I. Aşama)

Ölçeğin özgün yapısının, Türk kültüründe doğrulanıp doğrulanmadığını belirlemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. DFA sonucunda elde edilen uyum değerleri aşağıda sunulmuştur (Tablo 4).

DFA sonucu elde edilen uyum değerleri, ölçeğin özgün yapısının Türk kültüründe doğrulanmadığını ortaya koymaktadır. Analizin, modifikasyon önerileri dikkate alındığında maddeler arasında yüksek ilişki değerlerinin olduğu gözlenmiştir. Bu bulgular 16 maddelik tek boyuttan oluşan özgün formun yapısının Türk kültüründe yeniden gözden geçirilmesi ihtiyacını doğurmuştur. Bu amaçla aracın yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi ile 315 kişiden oluşan yetişkin internet kullanıcılarından elde edilen veriler üzerinden yeniden incelenmiştir.

Tablo 4.
DFA Model Uyum Değerleri (I. Aşama).

Ölçüt	Mükemmel Uyum Değeri*	Kabul Edilebilir Uyum Değerleri*	Ölçekten Elde Edilen Uyum Değerleri	Uyum Derecesi
χ^2 /sd	≤ 2	≤ 5	7.22	Kabul edilemez
RMSEA	.00<RMSEA<.05	.05≤RMSEA≤.10	.14	Kabul edilemez
RMR	.00≤RMR<.05	.05≤RMR≤.10	.12	Kabul edilemez
GFI	.95≤GFI≤1.00	.90≤GFI<.95	.71	Kabul edilemez
AGFI	.90≤AGFI≤1.00	.85≤AGFI<.90	.63	Kabul edilemez
CFI	.97≤CFI≤1.00	.95≤CFI<.97	.72	Kabul edilemez
NFI	.95≤NFI≤1.00	.90≤NFI<.95	.69	Kabul edilemez

*Kaynaklar: (Çokluk, Şekercioğlu, & Büyüköztürk, 2014; Schermelleh-Engel, Moosbrugger, & Müller, 2003)

Veri setinin, normallik varsayımını karşılayıp karşılamadığı betimsel istatistikler (çarpıklık katsayısı, aritmetik ortalama, ortanca ve mod değerleri) ve Q-Q grafik yolu ile incelenmiştir. İncelemeler sonucunda, verilerin kabul edilen değerler arasında olduğu belirlenmiştir. Ayrıca KMO değeri .90, Barlett Testi sonucu ise [$\chi^2=2390.57$; $p<.01$] bulunmuştur. Bu değerlerin anlamlı çıkması, grup büyüklüğünün yeterli ve “normallik” varsayımının karşılandığını göstererek faktör analizinin yapılabileceğini işaret etmektedir.

Faktörleştirme yöntemi olarak temel bileşenler analizi ve döndürme yöntemi olarak varimax kullanılmıştır. Bileşenlerin toplam varyansa yaptıkları katkı, öz değerleri, scree plot grafik değerleri ve maddelerin faktör yükleri ile binişiklik durumları incelenmiştir. Çözümleme sonucunda, iki maddenin binişiklik durumu olduğu gözlenmiştir. Bu maddeler testten çıkarılarak analizler tekrarlanmıştır. Tekrarlanan çözümler sonucunda özgün ölçekte tek boyut altında toplanan maddelerin altı döndürme sonunda üç boyut altında toplandığı belirlenmiştir. Çözümler sonucunda birinci faktöre ilişkin açıklanan varyans %41.27, ikinci faktöre %13.02, üçüncü faktöre ise %8.16 olarak bulunmuştur. Her üç faktör toplam varyansın %62.46’sını açıklamaktadır. Maddelerin faktör yük değerleri Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5 incelediğinde, altı maddenin bir faktör oluşturduğu ve faktör yük değerlerinin .70 ile .82 arasında olduğu bulunmuştur. İkinci faktöründe, altı maddeden oluşturduğu ve faktör yük değerlerinin .48 ile .77 arasında olduğu belirlenmiştir. Üçüncü faktörün ise iki maddeden oluşturduğu ve faktör yük değerlerinin .80 ile .83 arasında olduğu görülmektedir. Ölçeğin özgün formu tek boyutlu olmasına rağmen Türk kültürüne uyarlanan formunda faktör yapısının neden üç boyutlu olduğu incelenerek boyutlar isimlendirilmeye çalışılmıştır. Faktör 1’de e-posta kullanımı ile ilgili mahremiyet kaygısını içeren maddelerin bir araya geldiği belirlenmiştir. Bu maddelerin oluşturduğu alt boyut “E-posta kullanımı” olarak adlandırılmıştır. Faktör 2’de internet ortamında ya da BİT araçları aracılığıyla üçüncü şahısların kişisel bilgiler elde edebileceğine yönelik mahremiyet kaygılarını kapsayan maddelerin toplandığı belirlenmiştir. Bu boyut “Çevrimiçi güven” olarak adlandırılmıştır. Faktör 3’ün ise internet üzerinden kart ile ödeme yaparken duyulan mahremiyet kaygılarını içeren maddelerden oluşturduğu gözlenmiştir. Bu maddelerin oluşturduğu boyut “Çevrimiçi ödeme” olarak adlandırılmıştır.

Tablo 5.
Faktör Analizi Sonuçları.

Maddeler	n	Faktör – 1 Yük Değerleri	Faktör – 2 Yük Değerleri	Faktör – 3 Yük Değerleri	Ortak Faktör Varyansı
pc13	315	.82	.09	.29	.76
pc12	315	.78	.04	.38	.76
pc15	315	.77	.26	.01	.66
pc11	315	.74	.05	.39	.70
pc16	315	.71	.33	.05	.62
pc14	315	.70	.29	.00	.57
pc4	315	.13	.77	.25	.67
pc2	315	.15	.70	.06	.52
pc3	315	-.01	.69	.32	.58
pc5	315	.16	.69	.10	.51
pc1	315	.32	.60	-.02	.46
pc6	315	.30	.48	.25	.38
pc10	315	.24	.23	.83	.79
pc9	315	.20	.27	.80	.76

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirliliğini belirlemek için Cronbach alfa iç tutarlılık katsayılarına bakılmıştır. Faktör 1'in; Cronbach alfa katsayısı .89, Faktör 2'nin .79, Faktör 3'ün ise .82 olarak hesaplanmıştır. Orijinal ölçekte tek boyut altında toplanan maddelerin, Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .93'tür. Bu çalışma kapsamında, ölçeğin tamamına ilişkin iç tutarlılık katsayısı .89 olarak hesaplanmıştır. Ölçekte yer alan her bir maddenin ayırt etmede ne derece yeterli oldukları madde-toplam korelasyonları ve ölçek puanlarına göre alt %27'lik grup ile üst %27'lik grubun madde puanları arasındaki farkın anlamlılığı için t-testi kullanılarak incelenmiştir. Maddelerin çözümlenme sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.
Ölçeğin Madde Çözümlemesi Sonuçları.

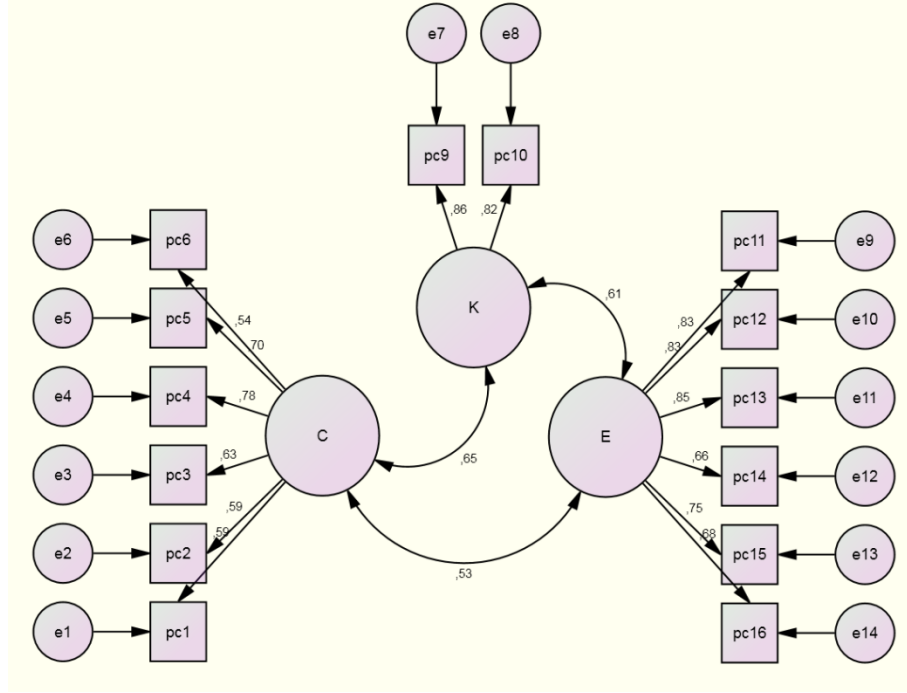
Faktör 1 (Eposta kullanımı)			Faktör 2 (Çevrimiçi güven)			Faktör 3 (Çevrimiçi ödeme)		
Madde No	Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonu ¹	t (üst%27 – alt%27) ²	Madde No	Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonu ¹	t (üst%27 – alt%27)	Madde No	Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonu ¹	t (üst%27 – alt%27)
	pc13	.79		-20.58	pc4		.66	-13.13*
pc12	.76	-17.89	pc2	.56	-10.74*	pc10	.69	-13.48
pc11	.71	-15.73	pc5	.55	-10.40*			
pc15	.68	-14.26	pc3	.54	-8.99*			
pc16	.66	-15.77	pc1	.51	-11.85*			
pc14	.62	-13.77	pc6	.48	-11.71*			

¹n=315 ²n₁=n₂= 85 *p=00

Tablo 6 incelendiğinde, Faktör 1 altında yer alan maddelerin madde-toplam korelasyonlarının .62 ile .79 arasında, Faktör 2'nin ise .48 ile .66 arasında değiştiği gözlenmiştir. Faktör 3 altında yer alan her iki maddenin madde-toplam korelasyonları .69'dur. Bu değerler, maddelerin ayırt ediciliklerinin yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir. Değerler incelendiğinde, modelin iyi uyum indekslerine sahip olduğu ve uygunluğunun kabul edilir düzeyde olduğu görülmektedir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (II. Aşama)

Açımlayıcı faktör analizi sonucunda, üç boyutlu olarak bulunan 14 maddelik ÇMKÖ'nün faktör yapısının doğruluğunu test etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Modele ilişkin diyagram Şekil 1'de sunulmuştur. DFA sonucunda elde edilen uyum değerleri aşağıda sunulmuştur (Tablo 7).

Şekil 1. Doğrulayıcı faktör analizine ilişkin diyagram.

Tablo 7.
DFA Model Uyum Değerleri (II. Aşama).

Ölçüt	Mükemmel Uyum Değerleri*	Kabul Edilebilir Uyum Değerleri*	Ölçekten Elde Edilen Uyum Değerleri	Uyum Derecesi
χ^2 /sd	≤ 2	≤ 5	1.97	Mükemmel
RMSEA	$.00 < RMSEA < .05$	$.05 \leq RMSEA \leq .10$	.06	İyi uyum
RMR	$.00 \leq RMR < .05$	$.05 \leq RMR \leq .10$	.08	İyi uyum
GFI	$.95 \leq GFI \leq 1.00$	$.90 \leq GFI < .95$	.92	İyi uyum
AGFI	$.90 \leq AGFI \leq 1.00$	$.85 \leq AGFI < .90$	.89	İyi uyum
CFI	$.97 \leq CFI \leq 1.00$	$.95 \leq CFI < .97$	.96	İyi uyum
NFI	$.95 \leq NFI \leq 1.00$	$.90 \leq NFI < .95$	.92	İyi uyum

*Kaynaklar: (Çokluk, Şekercioğlu, & Büyüköztürk, 2014; Schermelleh-Engel, Moosbrugger, & Müller, 2003).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, Buchanan vd. tarafından geliştirilmiş olan "Çevrimiçi Mahremiyet Kaygısı Ölçeği (ÇMKÖ)" (Online Privacy Concern Scale, OPCS) Türk kültürüne uyarlanarak ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Orijinal ölçek, bireylerin davranıştan ziyade tutum boyutunda internet ortamındaki mahremiyet kaygılarını ölçen ve tek boyut altında yer alan 16 maddeden oluşmaktadır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda, Türk kültürüne uyarlanan ölçeğin 14 maddeden oluşan üç boyutlu bir yapıya sahip olduğu bulunmuştur.

Ölçek maddeleri, internet ortamında bireylerin belirli davranışları sergileyip sergilemediğine bağlı olarak yanıtların değişebileceğine dair ifadeler içermektedir. Bundan dolayı, hem olası yanlış anlamaları ve anlam karmaşalarını en aza indirmek hem de ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik kanıtlarını daha sağlıklı değerlendirebilmek için araştırmacı tarafından, veri toplama sürecinde farklı stratejiler izlenmiştir. Stratejilerin ilkinin, doğru kitlenin seçilmesinden önce, bu kitlenin kim olması gerektiğinin belirlenmesi amacıyla “İnternet Kullanıcısı” tanımının yapılması ve ne tür davranışların bu tanıma girdiğinin belirlenmesi oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında, Pew’un tanımından yararlanılarak araştırmacı tarafından İnternet kullanıcısı yeniden tanımlanmıştır. Veri toplanan grupların, demografik özellikleri değerlendirilerek katılımcıların yüksek oranda, bu tanımda belirtilen davranışları sergilemiş olmalarına dikkat edilmiştir. Uygulanan ikinci strateji ise Bilgisayar I ve Bilgisayar II derslerini başarı ile tamamlayan öğrencilerin çalışma gruplarına dâhil edilmesidir. Bu amaçla öğrenci işleri ile iletişime geçilerek gerekli bilgiler edinilmiştir. Son olarak, bir devlet üniversitesinde farklı alanlarda öğrenim gören lisans, lisansüstü ve sertifika programlarına devam eden yetişkin internet kullanıcılarından veriler toplanarak veri çeşitliliği sağlanmaya çalışılmıştır. Böylece, benzer ve farklı insan gruplarının görüşleri veri setinde yer almıştır. Bu çalışmanın bulguları, teknik olmayan bölümlerde okumuş ya da okumakta olan yetişkin internet kullanıcılarından toplanan verilerden elde edilmiştir. Orijinal ölçeğin güvenilirlik çalışmalarında, Buchanan ve arkadaşlarının yaptıkları gibi teknik olan diğer bölüm öğrencilerinden (BÖTE, Mühendislik Fakülteleri vb.) elde edilecek veriler üzerinde ölçeğin psikometrik özelliklerine ilişkin çalışmaların yapılması yararlı olacaktır. Ayrıca, farklı yaş ve meslek grupları (lise öğrencileri, düzenli bir işte çalışanlar vb.) üzerinde yapılacak çalışmalar hem ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin kanıtlar elde edilmesi hem de farklı yaş ve meslek gruplarının internet ortamında yaşadıkları mahremiyet kaygı düzeylerinin belirlenmesi amacıyla önerilmektedir. Türkiye’de, TÜİK (2016)’in, 2004-2016 yılları arasında düzenli olarak gerçekleştirdiği “Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması” bulguları da bu tür çalışmaların gerekliliğini ortaya koymaktadır. Eğitim durumuna göre bilgisayar ve internet kullanım oranları dikkate alındığında en yüksek orana üniversite öğrencilerinin ardından lise öğrencileri sahiptir. Benzer durum bireylerin yaş gruplarına göre bilgisayar ve internet kullanım oranlarında da görülmektedir. Bu oranın sırasıyla en yüksek 16-24 (%84.30), 25-34 (%78.80) ve 35-44 (%65.40) yaşları arasındaki bireylerde olduğu belirtilmektedir.

Bu çalışma ile Türkiye’de kişisel bilgilerin güvenliğine yönelik araştırmalara, bireysel ve kurumsal anlamda daha fazla dikkat çekilmesi amaçlanmıştır. Türk kültürüne uyarlanan ölçeğin; bu bağlamda yapılacak çalışmalar, düzenlemeler ve koruyucu önlemler konularında diğer araştırmacılara katkıda bulunması beklenmektedir.

Türkiye’de, kişilerin mahremiyetlerini korumaya yönelik çeşitli hukuki düzenlemeler bulunmaktadır. Örneğin; 5237 sayılı “Türk Ceza Kanunu”nda özel hayata ve hayatın gizli alanlarına yönelik suçlara karşı güvenlik ve ceza tedbirleri, 6698 sayılı “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu”nda ise kişisel verilere ve özel hayatın gizliliğine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Ayrıca, Sağlık Bakanlığı tarafından çıkarılan kişisel sağlık verilerinin korunması ve mahremiyetin sağlanmasına ilişkin yönetmelikte bulunmaktadır. Çevrimiçi mahremiyet, özellikle yabancı alanyazında “İnternet mahremiyeti” ile eş anlamlı olarak kullanılmakta ve pek çok farklı veri türü ile ilişkilendirilmektedir. Orijinal ölçekte tek boyut altında toplanan maddeler, iki maddenin çıkarılmasının ardından Türk kültüründe üç alt faktör altında toplanmıştır. “E-posta kullanımı”, “Çevrimiçi güven” ve “Çevrimiçi ödeme” olarak adlandırılan bu faktörler, mahremiyetin farklı boyutlarını yansıtmaktadır. Artık her bireyin sahip olduğu akıllı telefonlar ve akıllı saatler yanında, gelecekte sahip olunacak giyilebilir teknolojiler gibi kişilerin özel hayatları ve davranışları hakkında bilgi toplayabilecek yeni teknolojilerin gelişimi dikkate alındığında bireylerin mahremiyet kaygılarını etkileyebilecek diğer boyutlarında irdelenerek ölçek yapısına dâhil edilmesi önerilebilir. Son olarak çevrimiçi mahremiyet kaygısının, psikososyal değişkenler ile ilişkisi yanında bireylerin davranış boyutunda korunma yollarını belirlemeye yönelik çalışmaların yapılması yararlı olacaktır.

References

- Acılar, A., Olgun, H., & Görür, A. (2015). Kamu çalışanlarının internet'te mahremiyet kaygısı: Bursa ilinde bir çalışma. *Research Journal of Business and Management*, 2(3), 334-347. doi:10.17261/Pressacademia.2015312984
- Acquisti, A. (2010). The economics of personal data and the economics of privacy. Retrieved June 29, 2016, from <https://www.oecd.org/sti/ieconomy/46968784.pdf>
- Buchanan, T., Paine, C., Joinson, A. N., & Reips, U. D. (2007). Development of measures of online privacy concern and protection for use on the Internet. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 58(2), 157-165.
- Cardozo, N., Opsahl, K., & Reitman, R. (2015). Who has your back? Online Service Providers' Privacy and Transparency Practices Regarding Government Access to User Data. Retrieved July 27, 2016, from <https://www.eff.org/who-has-your-back-government-data-requests-2015>
- Clearinghouse, P. R. (2017, January 31). Online privacy: Using the internet safely. Retrieved February 05, 2017, from <https://www.privacyrights.org/consumer-guides/online-privacy-using-internet-safely>
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyükoztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL Uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Earp, J. B., Antón, A. I., Aiman-Smith, L., & Stufflebeam, W. H. (2005). Examining internet privacy policies within the context of user privacy values. *IEEE Transactions on Engineering Management*, 52(2), 227-237.
- Erol, O., Şahin, Y. L., Yılmaz, E., & Haseski, H. İ. (2015). Kişisel siber güvenliği sağlama ölçeği geliştirme çalışması. *International Journal of Human Sciences*, 12(2), 75-91. doi:<http://dx.doi.org/10.14687/ijhs.v12i2.3185>
- Google, MEB, & IGK. (2015). Bilinçli internet kullanımı araştırması. Retrieved May 15, 2016, from http://www.kesfetprojesi.org/source/Bilincli_internet_Kullanim%20Arastirmasi.pdf
- Google. (2016). Google - Gizlilik. Retrieved January 17, 2017, from <https://privacy.google.com/intl/tr/your-data.html>
- Gökçearslan, Ş., & Seferoğlu, S. S. (2015). Ortaokul öğrencilerinin internet kullanım biçimleri: Riskli davranışlar ve fırsatlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(1), 383-404.
- Güldüren, C., Çetinkaya, L., & Keser, H. (2016). Ortaöğretim öğrencilerine yönelik bilgi güvenliği farkındalık ölçeği (BGFÖ) geliştirme çalışması. *İlköğretim Online*, 15(2), 682-695. doi:<http://dx.doi.org/10.17051/io.2016.27218>
- Karakuş, T., Çağıltay, K., Kaşıkçı, D., Kurşun, E., & Ogan, C. (2014). Türkiye ve Avrupa'daki çocukların internet alışkanlıkları ve güvenli internet kullanımı. *Eğitim ve Bilim*, 39(171).
- Karlıdağ, S. (2014). Yeni iletişim teknolojileri ve mahremiyet: E-belediyeler kişisel bilgileri koruyor mu?. *Erciyes İletişim Dergisi Akademia*, 3(4), 102-120. doi:10.17680/akademia.v3i4.5000012420
- Malhotra, N. K., Kim, S. S., & Agarwal, J. (2004). Internet users' information privacy concerns (IUIPC): The construct, the scale, and a causal model. *Information Systems Research*, 15(4), 336-355.
- Mason, R. O. (1986). Four ethical issues of the information age. *MIS Quarterly*, 5-12.
- Perrin, A., & Duggan, M. (2015). Americans' internet access: 2000–2015. Pew Research Center, 26.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of psychological research online*, 8(2), 23-74.
- Sheehan, K. B., & Hoy, M. G. (2000). Dimensions of privacy concern among online consumers. *Journal of Public Policy & Marketing*, 19(1), 62-73.

- Smith, H. J., Milberg, S. J., & Burke, S. J. (1996). Information privacy: Measuring individuals' concerns about organizational practices. *MIS Quarterly*, 167-196.
- Titcomb, J. (2016, December 20). Facebook charged with misleading EU over \$19bn WhatsApp deal. The Telegraph. Retrieved January 10, 2017, from <http://www.telegraph.co.uk/technology/2016/12/20/facebook-charged-misleading-eu-19bn-whatsapp-deal/>
- Topuz, A. C., & Göktaş, Y. (2015). Türk eğitim sisteminde teknolojinin etkin kullanımı için yapılan projeler: 1984-2013 dönemi. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 8(2), 99. doi:<http://dx.doi.org/10.17671/btd.43357>
- TÜİK[TurkStat]. (2016, 18 Ağustos 2016). Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması. Retrieved October 17, 2016, from <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21779>
- Yılmaz, E., Şahin, Y. L., & Akbulut, Y. (2015). Dijital veri güvenliği farkındalığı ölçeğinin geliştirilmesi. *AJIT-e*, 6(21), 23. doi:10.5824/1309-1581.2015.4.002.x
- Yılmaz, R., Karaoğlan-Yılmaz, F. G., Öztürk, H. T., & Karademir, T. (2017). Examining secondary school students' safe computer and internet usage awareness: An example from Bartın province. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 7(1), 83-114. <http://dx.doi.org/10.14527/pegegog.2017.004>

Appendix I.

Original and Turkish Items of the Online Privacy Concern Scale Adapted for the Turkish Culture.

Türk Kültürüne Uyarlanmış Çevrimiçi Mahremiyet Kaygısı Ölçeği'nin Orijinal ve Türkçe Maddeleri.

Old / New Item No			
Eski / Yeni İfade Numarası	Original Item	Turkish Item Adapted from Original Form	
-	Orijinal Madde	Türk Kültürüne Uyarlanmış Madde	
pc11/M1	• Are you concerned that an email you send may be read by someone else besides the person you sent it to?	• Gönderdiğiniz e-postanın, alan kişi dışında bir başkası tarafından da okunabileceği endişesini duyuyor musunuz?	Faktör 1 E-posta kullanımı (Email usage) Cronbach Alfa=.89
pc12/M2	• Are you concerned that an email you send someone may be inappropriately forwarded to others?	• Birine gönderdiğiniz e-postanın, uygun olmayan bir şekilde başkalarına yönlendirilebileceği endişesini duyuyor musunuz?	
pc13/M3	• Are you concerned that an email you send someone may be printed out in a place where others could see it?	• Birine gönderdiğiniz e-postanın, başkalarının görebileceği bir yerde çıktısının alınabileceği endişesinin duyuyor musunuz?	
pc14/M4	• Are you concerned that a computer virus could send out emails in your name?	• Bir bilgisayar virüsünün, sizin adınıza e-posta gönderebileceği endişesini duyuyor musunuz?	
pc15/M5	• Are you concerned about emails you receive not being from whom they say they are?	• Aldığınız e-postaların, olduklarını iddia ettikleri kişilerden gelmediğine ilişkin endişe duyuyor musunuz?	
pc16/M6	• Are you concerned that an email containing a seemingly legitimate internet address may be fraudulent?	• Görünüşte gerçek (yasal, meşru vb.) bir internet adresi içeren e-postanın, sahte olabileceğine ilişkin endişe duyuyor musunuz?	
pc1/M7	• In general, how concerned are you about your privacy while you are using the internet?	• İnterneti kullanırken; genel olarak kişisel mahremiyetiniz konusunda ne kadar endişe duyuyorsunuz?	Faktör 2 Çevrimiçi güven (Online trust) Cronbach Alfa=.79
pc2/M8	• Are you concerned about online organizations not being who they claim they are?	• Çevrimiçi kuruluşların, kendilerini doğru tanıtip tanıtmadıklarına ilişkin endişe duyuyor musunuz?	
pc3/M9	• Are you concerned that you are asked for too much personal information when you register or make online purchases?	• Bir web sitesine üye olurken ya da internette alışveriş yaparken çok fazla kişisel bilgi istenmesinden endişe duyuyor musunuz?	
pc4/M10	• Are you concerned about online identity theft?	• Çevrimiçi kimlik hırsızlığına maruz kalma konusunda endişe duyuyor musunuz?	
pc5/M11	• Are you concerned about people online not being who they say they are?	• Çevrimiçi ortamda, insanların kendilerini doğru tanıtmadıklarına ilişkin endişe duyuyor musunuz?	
pc6/M12	• Are you concerned that information about you could be found on an old computer?	• Daha önce kullandığınız başka bir bilgisayarda, sizinle ilgili bilgilerin bulunabileceğine ilişkin endişe duyuyor musunuz?	

Appendix I: (Continue)

pc9/M13	<ul style="list-style-type: none"> • Are you concerned that if you use your credit card to buy something on the internet your credit card number will be obtained/intercepted by someone else?	<ul style="list-style-type: none"> • İnternette bir şey satın almak için kredi kartınızı kullandığınızda, kredi kartı numaranızın bir başkası tarafından ele geçirilebileceği endişesini duyuyor musunuz?	Faktör 3 Çevrimiçi ödeme (Online payment) Cronbach Alfa = .82
pc10/M14	<ul style="list-style-type: none"> • Are you concerned that if you use your credit card to buy something on the internet your card will be mischarged?	<ul style="list-style-type: none"> • İnternette bir şey satın almak için kredi kartınızı kullandığınızda, kartınıza yanlış bir ödemenin yansıtacağı endişesini duyuyor musunuz?	
Cronbach Alfa Coefficient for the Entire Scale Tüm Ölçek İçin Cronbach Alfa Katsayısı			.89

Reproduced with permission of copyright owner. Further reproduction prohibited without permission.